

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–јун 2019.

Јул 2019.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У првој половини ове године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривена су 1.924 комада фалсификованих новчаница готовог новца, што је за 5,9% мање него у истом периоду претходне године, када је откривено 2.045 комада таквих новчаница. Међутим, због удела апоена веће вредности, номинални износ је повећан за 12,2% (2.366.900,00 динара у првих шест месеци 2019. у односу на 2.109.270,00 динара у истом периоду 2018). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

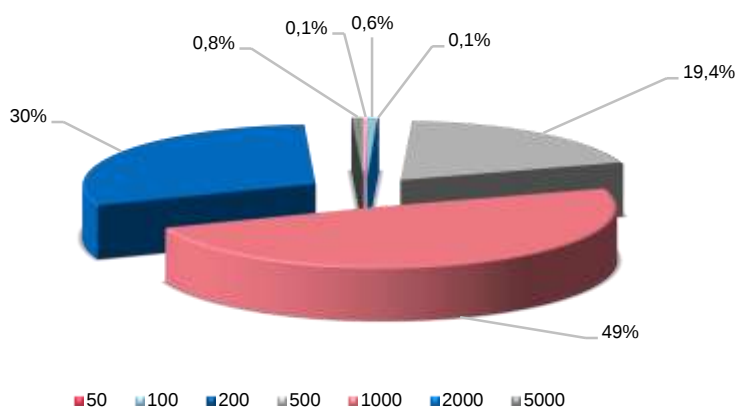
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2019.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	Укупно
Комада	16	578	943	373	1	11	2	1.924
Учешће у %	0,8	30	49	19,4	0,1	0,6	0,1	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 1000, 2000 и 500 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 98,4% броја фалсификата новчаница готовог новца.

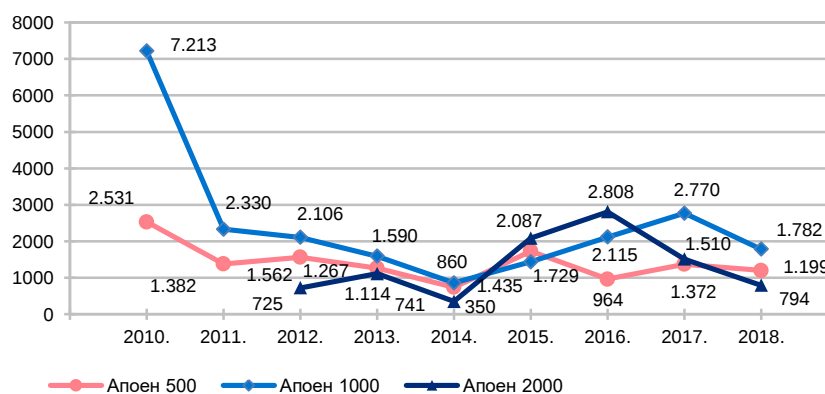
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2019.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата три најзаступљенија апоена динара у последњих девет година.

Графикон 2. **Најчешће фалсификовани апоени готовог новца**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

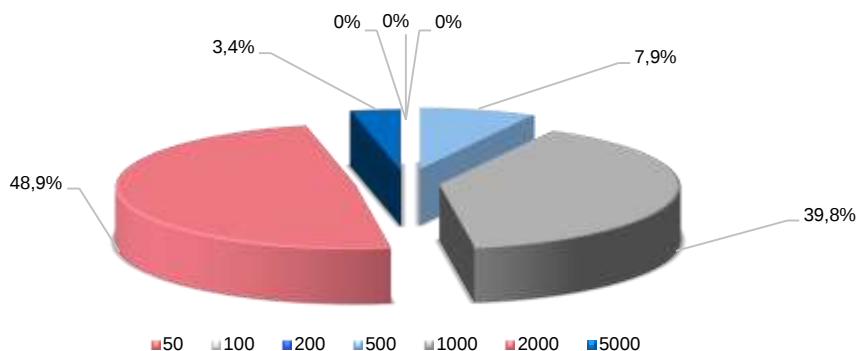
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 и 1000 динара (Табела 2 и Графикон 3). Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 88,7% фалсификата готовог новца.

Табела 2. **Преглед фалсификованих новчаница готовог новца**
јануар–јун 2019.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	Укупно
Износ	80	1.156	943	186,5	0,2	1,1	0,1	2.366,9
Учешће у %	3,4	48,9	39,8	7,9	0	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. **Апоенска структура**
фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–јун 2019.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако упоредимо откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, видимо да су на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривена 5,2 комада фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривена су 10.302,2 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–јун 2019. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 1.015 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је 3,2 пута више него у истом периоду 2018. године, када је откривен 321 комад тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

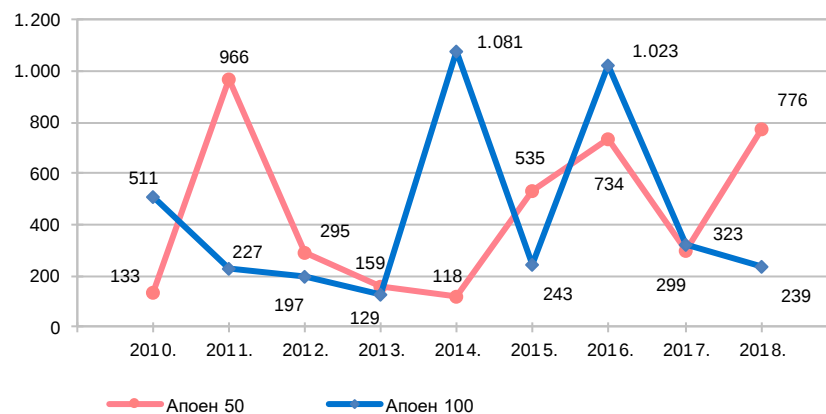
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца
јануар–јун 2019.
(у комадима)

Валута	EUR						Укупно EUR	USD			Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10		100	50	20			
Комада	9	6	784	67	10	4	880	101	1	1	103	32	1.015
Учешће у %	0,9	0,6	77,2	6,6	1	0,4	86,7	10	0,1	0,1	10,2	3,1	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 880 комада фалсификованих новчаница евра, што је три пута више него у истом периоду претходне године, када је евидентирано 289 комада тих новчаница. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра, од 100 и 50 евра, у последњих девет година приказан је на Графикону 4.

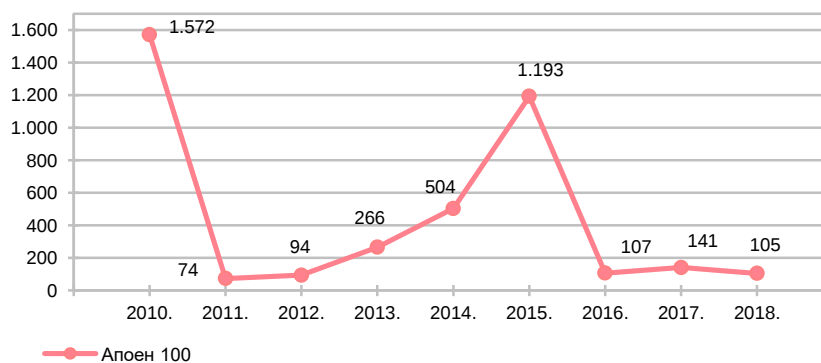
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

У првих шест месеци ове године откривене су 103 фалсификоване новчанице америчког долара, што је 4,9 пута више него у истом периоду претходне године, када је евидентиран 21 комад тих новчаница. Евидентиран је готово искључиво фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих девет година.

Графикон 5. **Најчешће фалсификовани апоен USD**
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

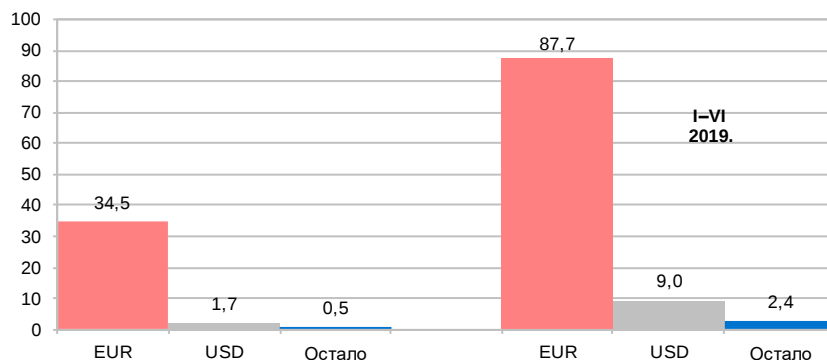
Групу валута *Остало* у Табели 3 чине фалсификоване новчанице четири валуте: немачке марке (27 комада), британске фунте (два комада), конвертибилне босанске марке (два комада) и швајцарског франка (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

¹ За прерачун вредности других валута у еуро за 2018. и 2019. годину примењен је средњи курс на дан 3. јула 2019. године.

Графикон 6. **Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–јун 2018. и 2019.**

(износ у хиљадама EUR)

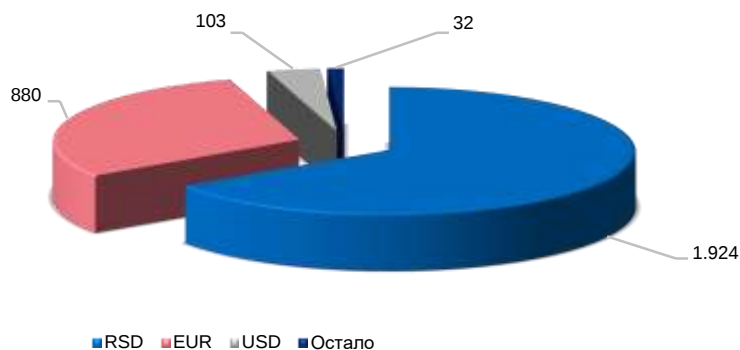
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–јун 2019. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–јун 2019.**

(у комадима)

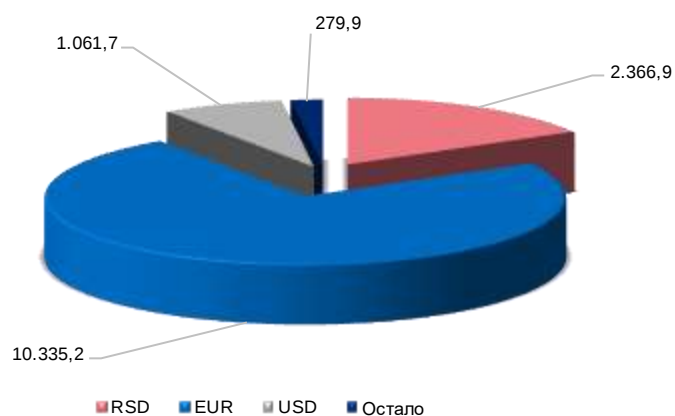

Извор: Народна банка Србије.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (65,5%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првој половини 2019. најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у динарима² (Графикон 8).

Графикон 8. **Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–јун 2019.**
(износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (73,6%), затим домаће валуте (16,9%) и америчког долара (7,6%).

² За прерачун вредности осталих валута у динаре примењен је средњи курс на дан 3. јула 2019. године.